

ARMOEDE OP SCHOOL

Jij weet het als geen ander: als een kind lekker in zijn vel zit, doet hij/zij het beter op school. Maar weet je dat ruim 378.000 kinderen op in een gezin dat moet rondkomen van een bestaansminimum? Dat is maar liefst 1 op de 9 kinderen! Dat betekent dat gemiddeld zo'n 2 á 3 kinderen per klas niet de kansen krijgen die voor leeftijdsgenootjes vanzelfsprekend zijn. Dat kan ertoe bijdragen dat ze zitten niet lekker in hun vel zitten, onrustig of juist passief zijn, misschien gepest geworden, weinig vriendjes en vriendinnetjes hebben of somber zijn.

LEKKER IN JE VEL, BETERE PRESTATIES

Iets doen aan sport of cultuur helpt een kind zich fysiek, mentaal en sociaal optimaal te ontwikkelen. Het vergroot de leefwereld doordat kinderen nieuwe vaardigheden opdoen, andere vriendjes en vriendinnetjes maken, het leert samenwerken en om te gaan met winnen en verliezen. Een kind dat zich goed voelt, doet het beter. Ook op school. Het is vrolijker en rustiger in de klas, kan zich beter concentreren en is socialer. Dat is niet alleen positief voor de ontwikkeling en toekomst van het kind, maar ook voor de sfeer in de klas en de omgang met klasgenootjes en met jou als leerkracht. Ook het gezin profiteert daarvan en uiteindelijk is het goed voor de hele samenleving. Als kinderen mee kunnen doen, wordt hun leefwereld groter en hebben ze uiteindelijk meer keus en meer kansen.

WAT IS HET EFFECT OP KINDEREN?

Uit onderzoek blijkt dat het effect van sporten, muziek maken, dansen etc. groot is. Zowel op de kinderen zelf maar ook op hun omgeving. In 2016 ondervroeg het Mulier Instituut een aantal kinderen hoe zij het sporten, dansen, muziek maken, iets aan beeldende kunst doen zelf beleven. Alle kinderen geven aan dat sport of cultuur in hun beleving aan zelfontplooiing bijdraagt. Het sport- of cultuur lidmaatschap zorgt ervoor dat kinderen zich niet vervelen en spoort hen aan om door te zetten en doelen te stellen. Ze leren dat ze moeten oefenen voordat ze een instrument kunnen bespelen en dat ze moeten trainen om op sportwedstrijden goed te kunnen presteren. Bij vecht- en verdedigingssporten zien we dat kinderen dankzij de sport weerbaarder worden. Ze leren zichzelf te verdedigen en op de ander te anticiperen. Ook dienen de leraren vaak als rolmodellen. Vooral kinderen die gepest zijn of een moeilijke of onveilige thuissituatie hebben (gehad), kunnen veel baat hebben bij deze sporten.

Nick (11) ziet de jongens die hij tijdens voetbal heeft leren kennen, ook vaak buiten voetbal. Voetbal is voor Nick een uitlaatklep. "Ik word er rustig van. Als ik ergens mee zit, dan ga ik even voetballen of ik ga even naar buiten en dan word ik rustig." Verder heeft hij door voetbal geleerd om met andere kinderen om te gaan en kan hij beter tegen zijn verlies. "In het begin kon ik niet echt tegen mijn verlies, toen ik 10 jaar was, maar nu ga ik gewoon verder."

WAT IS HET EFFECT IN DE KLAS?

Kinderen leren op de sportclub, dans – of muziekles nieuwe vaardigheden. Ook leren ze samenwerken, omgaan met winst en verlies, moeten ze zich concentreren en leren ze andere kinderen kennen. Ze kunnen zich uitleven en krijgen steeds meer zelfvertrouwen naarmate ze beter worden in hun sport of hobby. Het is vanzelfsprekend dat dat een positief effect heeft op het gedrag in de klas. Kinderen worden rustiger, zijn fitter, kunnen zich beter concentreren en gedragen zich socialer. Dat is fijn voor het kind, de klas en voor jou als leerkracht!

PRATEN OVER ARMOEDE

Misschien heb je signalen opgemerkt die erop wijzen dat er thuis weinig geld is. Het kind gaat niet mee op schoolreisje of andere betaalde uitjes, trakteert niet als het jarig is, draagt vaak dezelfde kleren, eet ongezond, het huiswerk wordt slecht of niet gemaakt. Het zou zomaar kunnen dat armoede de oorzaak is.

Je kunt als leerkracht veel betekenen. Onder andere door het gesprek met de ouders aan te gaan. Vaak geven ouders, bijvoorbeeld tijdens het tien minutengesprek, zelf ook signalen. Een opmerking over geld of een grapje over financiële problemen. Het samenvatten nodigt uit om meer te vertellen: 'Dus je zegt eigenlijk dat...' of 'Als ik je goed begrijp, bedoel je dat ...'

Ouders vinden het vaak moeilijk om erover te praten omdat ze zich schamen. Dat kan heel lastig zijn en het is in feite ook niet de taak van de leerkracht het aan te kaarten. Toch is het in het belang van het kind het er over te hebben. Misschien dat ouders het zelfs een opluchting vinden er over te praten. De drempel om er met jou over te praten, is waarschijnlijk minder hoog dan het gesprek aan te gaan met bijvoorbeeld een gemeente ambtenaar. Schaamte kan een hoge drempel zijn, maar als je die drempel kunt verlagen, zijn ouders vaak blij om een luisterend oor te hebben.

Als je het gesprek op een respectvolle manier aangaat en laat zien dat je het zelf ook lastig vindt, helpt dat. Bijvoorbeeld door te zeggen 'ik zie iets en ik vind het heel lastig om erover te beginnen' of 'ik voel mezelf zo'n vervelende bemoeial, maar ik wil je graag helpen.' Daarmee blijf je bij jezelf en stel je je kwetsbaar op. Vaak zal de ouder dat waarderen en hetzelfde doen.

DAADWERKELIJK HELPEN

Gelukkig kun je de ouders en de kinderen daadwerkelijk helpen. Dat doe je al door het bespreekbaar te maken en te luisteren, maar je kunt ook doorverwijzen naar middelen of instanties die deze gezinnen praktische hulp kunnen geven. Een schoolfonds bijvoorbeeld waar ouders gebruik van kunnen maken als het lastig is schoolreisjes of leermiddelen te betalen. Je kunt ouders ook verwijzen naar een sociaal wijkteam, daar zitten specialisten die de weg weten als er bijvoorbeeld sprake is van schulden.

Als een kind wil sporten of op muziek, dans of theaterles wil en er is thuis geen geld voor, kun je concrete hulp bieden door een aanvraag te doen bij het Jeugdfonds Sport & Cultuur. Die betaalt dan de contributie/het lesgeld en eventueel de benodigde attributen. Een aanvraag doen gaat heel gemakkelijk online. Je moet je dan wel eerst aanmelden als intermediair. Dat kan op **allekinderendoenmee.nl**. Kleine moeite, maar je maakt een groot verschil!

Meer weten? Ga dan naar **jeugdfondssportencultuur.nl**

Bronnen

Download het rapport 'Veelbetekende Kansen': **jeugdfondssportencultuur.nl/over-ons/**

